

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลวังหมัน

องค์การบริหารส่วนตำบลวังหมัน จังหวัดตาก

เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลวังหมันประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่มีช่วงทำงานเวลาที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับแต่ละช่วงฤดูกาล ทำให้ไม่มีเวลาที่จะดูแลลูกหลานเต็มที่ และไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการศึกษา ผู้ปกครองบางรายยากจน หรือมีภาระหนี้สินมาก จึงส่งผลให้เด็กก่อนเกณฑ์ภาคบังคับไม่ได้เข้าเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อน ดังนั้นเมื่อรัฐบาลมีการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมาให้ท้องถิ่น ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลวังหมันเข้ามาดำเนินการโดยการตั้งโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ เต็มต่ออย่างมีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป เพราะมองว่าการแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวให้ดีขึ้นนั้น จะต้องเริ่มจากการพัฒนาคนตั้งแต่วัยเด็กให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเต็มที่ และเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: สามเงา

จังหวัด: ตาก

ประชากร: 5,157 คน

พื้นที่: 89.78 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2544 อบต. วังหมันจัดตั้ง "ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก" มีการจ้างครูสอนมารับผิดชอบทางการศึกษาและดูแลเด็กเล็กตำบลวังหมัน พร้อมกับมีการดูแลสุขภาพอนามัยเด็กโดยการตรวจสุขภาพทุกภาคเรียนหรือปีละ 2 ครั้ง

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ในช่วงแรก แบ่งใช้อาคารเรียนของโรงเรียนแห่งหนึ่งในตำบล ปรับปรุงเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 ห้องเรียน ต่อมา ใช้โรงเรียนเก่าที่ไม่ได้เปิดสอนแล้วมาจัดตั้งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ห้องเรียน 1 ห้อง ห้องนอน 1 ห้อง ห้องอาหาร 1 ห้อง ห้องพักครู 1 ห้อง และห้องเก็บอุปกรณ์การสอน 1 ห้อง
2. รับสมัครเด็กเล็กก่อนวัยเรียนในตำบล ช่วงอายุ 3 ขวบ 1 ห้องเรียน จำนวน 38-40 คน
3. จัดครูสอนให้ความรู้และฝึกทักษะทางกาย จิตใจ สติปัญญาให้แก่เด็ก
4. ส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยและโภชนาการแก่เด็ก เช่น การจัดให้เด็กดื่มนมช่วงเช้า จัดอาหารกลางวัน อาหารว่าง ตรวจสุขภาพเด็ก ฯลฯ

การระดมทรัพยากร

- ค่าใช้จ่าย/ การลงทุน
1. ปี 2544 อบต. วังหมัน สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 187,200 บาท และเงินบริจาคจากผู้ปกครองเด็กและผู้มีจิตศรัทธา จำนวน 5,000 บาท
 - ค่าจ้างครูสอน จำนวน 3 คน อัตราคนละ 4,800 บาท รวมเป็นเงิน 172,800 บาท
 - ค่าใช้สอยและวัสดุ จำนวน 9,418 บาท

- อุปกรณ์และสื่อการสอนต่างๆ เพิ่มเติม เหล่ากาชาดจังหวัดสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อ
- ค่าอาหาร นม จำนวน 5,900 บาท สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนงบประมาณ
- 2. ปี 2545 อบต.วังหมัน สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 124,000 บาท
 - ค่าจ้างครูสอน จำนวน 2 คน (ลดจำนวนลงจากปี 2544 เหลือ 2 คน) เป็นเงิน 115,200 บาท
 - ค่าใช้สอยและวัสดุ จำนวน 8,534 บาท
 - ค่าอาหาร นม จำนวน 5,204 บาท สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนงบประมาณ
- 3. ปี 2546 อบต.วังหมัน สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 124,000 บาท
 - ค่าจ้างครูสอน จำนวน 2 คน เป็นเงิน 115,200 บาท
 - ค่าใช้สอยและวัสดุ จำนวน 4,900 บาท
 - ค่าอาหาร นม จำนวน 5,080 บาท สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุนงบประมาณ
 - จ่ายค่าประกันสังคมให้ครู 2 คน จำนวน 3,384 บาท

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. อาคารเรียน 1 แห่ง
2. ที่วี 1 เครื่อง
3. วีซีดี 1 เครื่อง
4. เครื่องกรองน้ำ 1 เครื่อง
5. ตู้เย็น 1 หลัง
6. พัดลม 4 ตัว
7. มุ้งลวด และเสื่อน้ำมัน

บุคลากร

1. ครูสอน จำนวน 2 คน/ 5 วัน/ สัปดาห์ (ในปี 2544 มีครูสอน จำนวน 3 คน ต่อมามีการลดจำนวนลง เนื่องจากมีครูมากเกินไปจนเสียต้นทุนของเด็กเล็ก)
2. เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในตำบล จำนวน 2 คน ทำหน้าที่ตรวจสุขภาพเด็กประจำภาคเรียน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กุมภาพันธ์ 2544	ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาปฐมวัยจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้นำท้องถิ่นและปลัด อบต. จึงเกิดแนวคิดที่จะพัฒนาให้เกิด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงร่วมปรึกษารื้อหรือกับ อบต. เพื่อดำเนินการ	ปลัด อบต./ คณะผู้บริหาร อบต./ ผู้นำชุมชน
กุมภาพันธ์ 2544	จัดประชุมเวทีประชาคม เพื่อสรุปการจัดทำโครงการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก และมีการจัดประชุมสภาอบต.เพื่อวางแผนการดำเนินงาน	อบต./ ผู้นำชุมชน/ ผู้ใหญ่บ้าน
มีนาคม 2544	อบต.จัดสรรงบประมาณสนับสนุน จำนวน 187,200 บาท และติดต่อขอรับการสนับสนุนจากสถานีอนามัยในตำบล ในการดูแลสุขภาพอนามัยเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเหล่ากาชาดจังหวัด เพื่อขอรับบริจาคอุปกรณ์และสื่อการสอนต่างๆ และได้รับบริจาคเงินและอุปกรณ์ทางการศึกษาจากผู้ปกครองและผู้มีจิตศรัทธา	อบต.

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
มีนาคม 2544	จัดหาสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเริ่มแรก ขอแบ่งใช้อาคารบางส่วนของโรงเรียนในตำบลแห่งหนึ่งจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ในปีต่อมาได้ใช้โรงเรียนเก่าที่ไม่ได้เปิดสอนแล้วมาปรับปรุงเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	อบต.
เมษายน 2544	จัดหาครูผู้สอน ในปีแรกจ้างเป็นจำนวน 3 คน ต่อมาลดลงเหลือเพียง 2 คน เนื่องจากเห็นว่าครูมากเกินไปสัดส่วนของเด็กเล็ก ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็ก	ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก / อบต.
เมษายน 2544	ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นรับทราบเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรับสมัครเฉพาะเด็กช่วงอายุ 3 ขวบเท่านั้น ซึ่งมีเด็กจำนวน 38 คน (และปัจจุบันมีเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประมาณ 38-40 คน) โดยไม่จัดเก็บค่าเล่าเรียนใดๆทั้งสิ้น	ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก / อบต.
พฤษภาคม 2544	เปิดดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และดำเนินการเรียนการสอนเด็กเล็กตามแนวทางที่กำหนดไว้ ในเวลา 08.00-15.00 น.	ครูผู้สอน
ตุลาคม 2544 และทุกภาคการศึกษา	จัดตรวจสอบสุขภาพเด็ก โดยเจ้าหน้าที่จากสถานีอนามัยในตำบล จำนวน 2 คน มาทำการตรวจเด็กในแต่ละภาคการศึกษา	เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในตำบล
ทุกสิ้นปี	ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน	ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก / อบต.

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --	-- บทบาทความร่วมมือ --
เหล่ากาชาดจังหวัด	ให้การสนับสนุนทางด้านสื่อการเรียนการสอน/ อุปกรณ์การเรียนการสอน
สถานีอนามัยตำบล	สนับสนุนทางด้านการตรวจสุขภาพเด็ก

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ในเขตชุมชน ไม่มีแนวทางการดูแลเด็กเล็กให้แก่ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย หรือบางรายมีหนี้สินมาก ไม่มีเวลาดูแลบุตรหลาน เนื่องจากต้องออกไปทำงานนอกบ้าน
2. เด็กเล็กในชุมชนได้รับการเลี้ยงดูตามยถากรรม มีความเสี่ยงสูงที่จะไม่ได้โภชนาการครบถ้วน และขาดพื้นฐานการศึกษาก่อนวัยเรียน
3. คนในชุมชนเน้นการทำมาหาเลี้ยงชีพ ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียน

หลังการดำเนินการ

1. มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น โดยมีจำนวนเด็กนักเรียนช่วงอายุระหว่าง 3 ขวบ จำนวน 38-

- 40 คน คิดเป็น 80% ของเด็กเล็กในตำบล (อีกประมาณ 20% ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนเอกชนและนอกพื้นที่) เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครองที่มีปัญหาในการเลี้ยงดูบุตรหลาน
2. เด็กเล็กในชุมชนได้รับความรู้ รวมถึงมีพัฒนาการทั้งร่างกาย จิตใจ เหมาะสมตามควรแก่วัย
 3. คนในชุมชนให้ความสำคัญกับการศึกษามากขึ้น และพอใจในการดำเนินงานของโครงการ เห็นได้จากการเรียกร้องให้อบต. จัดเพิ่มชั้นเรียนและขยายการรองรับเพิ่มขึ้นอีก

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
ระยะเริ่มต้น ชาวบ้านไม่มีความเชื่อถือ ต่อประสิทธิภาพของโครงการ	พยายามชี้แจงและแสดงให้เห็นคนในชุมชนเกิดความเชื่อมั่นต่อการดำเนินโครงการ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ผู้นำชุมชนและคณะผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาให้กับเด็กเล็กในตำบลอย่างจริงจัง และมุ่งมั่นที่จะดำเนินงานให้สำเร็จ
2. ความร่วมมือและความไว้วางใจจากชุมชน การยอมรับจากผู้ปกครอง
3. งบประมาณที่เพียงพอในการสนับสนุนโครงการ

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายนอม บุญมา
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลวังหมัน
ที่อยู่ : หมู่ที่ 1 ตำบลวังหมัน อำเภอสามเงา จังหวัดตาก 63130
โทรศัพท์ : (055) 500-028

ชื่อ-นามสกุล : พ.อ.อ.มานพ หลังสือโย
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลวังหมัน
ที่อยู่ : หมู่ที่ 1 ตำบลวังหมัน อำเภอสามเงา จังหวัดตาก 63130
โทรศัพท์ : (01) 973-8592

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 1 ตำบลวังหมัน อำเภอสามเงา จังหวัดตาก 63130
ขนาดพื้นที่	89.78 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	2,488,911.65 บาท (ปีงบประมาณ 2544) 3.25% รายจ่ายงบกลาง 10.07% เงินเดือนและค่าจ้างประจำ 7.23% ค่าจ้างชั่วคราว 40.86% ค่าตอบแทน 3.82% ค่าสาธารณูปโภค 12.04% ค่าอุดหนุน 22.72% ค่าครุภัณฑ์
งบประมาณรายได้	3,279,157.89 บาท (ปีงบประมาณ 2544) 2.77% จัดเก็บเอง 44.34% รัฐจัดสรรให้ 0.34% ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต 0.08% ทรัพย์สิน 1.04% สาธารณูปโภคและการพาณิชย์ 3.68% เบ็ดเตล็ด 24.54% เงินอุดหนุน 23.21% เงินได้อื่นๆ
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	10 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 7 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	5,157 คน
จำนวนครัวเรือน	1,286 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	25,550 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก และดำเนินวิถีชีวิตแบบชุมชนชนบท มีความสัมพันธ์แบบเครือญาติโดยเน้นการพึ่งพาอาศัยกัน เอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งมีส่วนทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนา